

Van de site van De Rijksoverheid

Mondkapjesplicht voor mensen met een beperking of ziekte

Vanaf 1 december geldt in Nederland in publieke binnenruimtes een mondkapjesplicht, bijvoorbeeld in winkels, in het openbaar vervoer of de bibliotheek. Dit geldt in principe ook voor mensen met een beperking.

Sommige mensen hoeven echter vanaf 1 december geen mondkapje te dragen op plekken waar dat verplicht is. Hieronder vindt u informatie wie uitgezonderd is van de plicht om een mondkapje te dragen en hoe zij dit kunnen aantonen.

Uitzonderingen voor dragen mondkapje

Er geldt een uitzondering voor mensen die vanwege hun beperking of ziekte geen mondkapje kunnen dragen. Het kan zowel om zichtbare, als onzichtbare beperkingen of ziektes gaan. Concreet gaat het om:

- Mensen die vanwege hun beperking of ziekte fysiek niet in staat zijn een mondkapje te dragen of op te zetten. Bijvoorbeeld door een aandoening aan hun gezicht;
- Mensen die door het dragen van een mondkapje last krijgen van hun gezondheid. Bijvoorbeeld door een longaandoening;
- Mensen die ernstig ontregeld raken van het dragen van een mondkapje. Bijvoorbeeld vanwege een verstandelijke beperking of psychische aandoening. De uitzondering geldt ook voor hun begeleiders;
- Mensen en hun begeleiders van mensen die afhankelijk zijn van non-verbale communicatie, zoals liplezen.

Informatie tonen voor uitzondering

Of u onder de uitzondering valt, hangt af van uw persoonlijke situatie. Dat betekent dat u zelf moet aantonen waarom u in aanmerking komt voor uitzondering van de mondkapjesplicht. Medewerkers van politie, boa's maar ook personeel van een winkel of van een OV-bedrijf kunnen u

vragen om dat aannemelijk te maken. U kunt het op verschillende manieren aantonen. Voorbeelden zijn:

- Het dragen van een faceshield - als dat wel mogelijk is;
- een kaartje laten zien waarmee u zich beroept op de vrijstelling (zie onder)
- een briefje van een (huis)arts, behandelaar of instelling;
- een verklaring van een begeleider of een naaste die gebeld kan worden;
- een hulpmiddel of relevante medicijnen laten zien.

Als er voor u een andere manier is om aan te tonen dat u onder de uitzondering valt, dan kunt u die ook gebruiken.

Om u extra te ondersteunen bij het aantonen dat u onder de uitzondering valt en om te zorgen voor meer eenduidigheid bij de handhaving, is er in overleg met cliëntenorganisaties gewerkt aan een kaartje voor u als cliënt. Op het kaartje staat duidelijk dat u zich beroept op de uitzondering. Dit kaartje kunt u als eerste tonen aan een handhaver. U kunt op dit kaartje desgewenst eigen informatie toevoegen; bijvoorbeeld in het kort de reden van het niet dragen van een mondkapje, een naam en telefoonnummer van uw behandelaar of een naaste of een stempel of sticker van uw zorginstelling.

Bewijs voor uitzondering uitprinten

Er is een [kaartje voor mensen die vanwege ziekte of beperking geen mondkapje dragen](#). Dit kaartje wordt door zorgaanbieders en cliëntenorganisaties verspreid. U kunt dit zelf uitprinten.

Medische gegevens laten zien niet verplicht

U bent niet verplicht om medische gegevens te laten zien, maar dat kan wel als u dat zelf wilt. Als u liever geen medische gegevens toont, dan moet u een andere manier gebruiken om aan te tonen dat u onder de uitzondering valt.

Gevolgen van niet aantonen aandoening

Als u niet kan of wil aantonen dat u onder de uitzondering valt, dan moet misschien wel de ruimte verlaten of kunt u [een boete krijgen](#).

Medewerkers van politie, boa's maar ook personeel van een winkel of van een OV-bedrijf moeten namelijk kunnen controleren of u onder de uitzondering valt.

Niet eens met een coronaboete

Krijgt u [een boete omdat u geen mondkapje opheeft/had](#) en valt u onder de uitzondering van de mondkapjesplicht, dan kunt u tegen deze boete in verzet gaan. Op de boete staat aangegeven waar en hoe dit kan.

Medische verklaring nodig in vliegtuig

[In het vliegtuig zijn mondkapjes verplicht](#). Indien u geen mondkapje kunt dragen kunnen vliegtuigmaatschappijen u wel vragen om een verklaring van een arts. Neem contact op met uw luchtvaartmaatschappij als u hier vragen over heeft.

Geen vrijstellingskaart kopen

Er zijn bedrijven actief die zogenaamde vrijstellingskaarten verkopen, maar deze kaarten zijn door deze bedrijven zelf bedacht en zijn niet met cliëntenorganisaties besproken. U hoeft namelijk niet te betalen voor zo'n kaartje. Hoe u kunt aantonen dat u onder de uitzondering valt is hierboven aangegeven.

Faceshields

Een spatscherf (faceshield) bedekt de neus en mond niet volledig, en geldt daarom niet als wettelijk alternatief voor een mondkapje.

Bekijk [welke mondkapjes goed zijn om te gebruiken](#).

Als u vanwege uw beperking of ziekte geen mondkapje kan dragen, maar wel een faceshield, dan mag u daar wel voor kiezen. Met een faceshield kunt u vaak rekenen op begrip bij handhavers. Als u een faceshield draagt zullen handhavers u in de meeste gevallen niet eens meer vragen om aanvullend bewijs, omdat u met het dragen van een faceshield laat zien dat u uw eigen gezondheid en die van anderen in het oog wil houden.

Winkels mogen vragen naar reden van uitzondering

Een winkel is een publieke binnenruimte. Daardoor is het dragen van een mondkapje vanaf 1 december ook in winkels verplicht. Een winkel mag mensen zonder mondkapje niet zomaar weren. Zij mogen u wel vragen aan te tonen dat u onder de uitzondering valt. Maar als u kunt aantonen dat u onder de vrijstelling valt, dan mag u uiteraard gewoon boodschappen doen. Supermarkten hebben speciale openingstijden voor kwetsbare doelgroepen.

Een winkelier is binnen de wettelijke mondkapjesplicht niet verplicht om handhavend op te treden als u geen mondkapje draagt in de winkel. U kunt dan ook geen boete krijgen van een winkelier, dat kunnen alleen de handhavers. Wel mag een winkelier u vragen of u een geldige reden heeft om geen mondkapje te dragen.